

Ιφιγένεια Σδούκου

Το νήμα των συζητήσεων που μας ενώνει με την Ιφιγένεια Σδούκου είναι μακρύ, μια και έχουμε συνεργαστεί και συνεργαζόμαστε, ταυτόχρονα έχουμε περιηγηθεί στη δουλειά της αρκετά. Αυτή τη φορά όμως με αφορμή την ατομική της έκθεση “Threads of fantasy”, στην γκαλε-ρί έκφραση-γιάννα γραμματοπούλου στην Αθήνα, επιχειρούμε να επικεντρωθούμε στη δύναμη και την δυναμική του κεντήματος που στην δική της περίπτωση συνδέεται άμεσα με την ζωγραφική, τους μύθους αλλά και την μυθιστορία που συντίθεται ψηφίδα-ψηφίδα πάνω στο πανί.

Της Έφης Μιχάλαρου
Φωτο. Αρχείο Ιφιγένειας Σδούκου

«Threads of fantasy» είναι ο τίτλος της ατομικής σας έκθεσης στην γκαλερί έκφραση-γιάννα γραμματοπούλου. Θα θέλατε να μας ενώσετε τα νήματα της ζωγραφικής από όπου είναι οι αρχικές σας σπουδές με το κέντημα? Ποιο είναι το νήμα που τα ενώνει.

Ξεκίνησα ως ζωγράφος. Η τέχνη του υφάσματος ήρθε στο προσκήνιο όταν άρχισα να πειραματίζομαι με διάφορα υλικά. Άρχισα να ράβω πάνω σε καμβά κομματάκια από χαρτί, νήματα, κλαδάκια... Σιγά σιγά ήρθε και το κέντημα. Από την πρώτη φορά που το δοκίμασα, ενθουσιάστηκα και απορροφήθηκα. Ωστόσο, οι μεγαλύτερες επιρροές μου εξακολουθούν να είναι από τη ζωγραφική. Πιστεύω πως αντιμετωπίζω το κέντημα σαν ζωγράφος γιατί σκέφτομαι σαν ζωγράφος: τις φόρμες, τα χρώματα κλπ. Πριν κεντήσω ένα έργο το σχεδιάζω με μεγάλη λεπτομέρεια γιατί το κέντημα στο χέρι δεν συγχωρεί λάθη.

Γνωρίζουμε ότι αγαπάτε ιδιαίτερα την μυθολογία και εμπνέεστε από αυτήν, αφού στη δουλειά σας ξεπροβάλλουν: μυθικά πλάσματα, κένταυροι, αναγεννησιακές γυναίκες, παγώνια, κοράκια, μονόκεροι, ιππότες, νεκροκεφαλές. Είναι ένας κόσμος ρομαντικός εμπνευσμένος από την Ιταλία και την Φλωρεντία που σπουδάσατε? Πόσο σας επηρέασε το συγκεκριμένο περιβάλλον?

Σίγουρα επηρέασε το περιβάλλον της Φλωρεντίας και της αναγεννησιακής ζωγραφικής ως ένα βαθμό, γι' αυτό οι φιγούρες στα έργα μου θυμίζουν εκείνες του ύστερου μεσαίωνα ή της πρώιμης αναγέννησης. Ταυτόχρονα όμως δέχομαι επιρροές από τη λογοτεχνία, τα κόμικς, τις ταινίες εποχής και επιστημονικής φαντασίας, τους μύθους δύσης και ανατολής ακόμη και τα παραδοσιακά παραμύθια. Νιώθω την ανάγκη να αποτυπώσω μια ποικιλία ανησυχιών, εξερευνώντας το φύλο, τη σεξουαλική και εθνική ταυτότητα, την υπαρξιακή αγωνία, την πολιτιστική ιστορία, τη μνήμη και την ποπ κουλτούρα, μεταξύ άλλων θεμάτων.

Ανήκετε στις καλλιτέχνιδες που χρησιμοποιείται ένα παραδοσιακό μέσο όπως το κέντημα με έναν πολύ σύγχρονο τρόπο, εδώ και πάρα πολλά χρόνια πως επιτυγχάνεται αυτή τη ζεύξη?

Είχα διαβάσει κάποτε ένα άρθρο της δημοσιογράφου E.Tammy Kim, πως οι τέχνες που έχουν να κάνουν με το ύφασμα όπως η υφαντική και το κέντημα, τείνουν να γίνονται πιο δημοφιλείς σε περιόδους που οι γυναίκες αισθάνονται ιδιαίτερα θυμωμένες. Αυτές οι τέχνες λόγω της θέσης τους στην οικιακή σφαίρα, μπορεί επίσης να είναι ένα καταφύγιο από τον «θόρυβο» του έξω κόσμου, τα πράγματα που μας θυμώνουν και μας προκαλούν άγχος. Ξέρω ότι, για μένα, το κέντημα είναι ένα είδος διαλογισμού, κάτι που απαιτεί την πλήρη εστίασή μου. Όταν κεντάω κάτι όμορφο και μερικές φορές θυμωμένο ή ανησυχιακό ταυτόχρονα, ανθίζει πάνω στο πανί. Κάτι που αντιπροσωπεύει αυτό που είμαι και αυτό που νιώθω εκείνη την περίοδο. Από τη δεκαετία του 1970, έχουν καταργηθεί τα εμπόδια μεταξύ των μορφών χειροτεχνίας και της υψηλής τέχνης, επιτρέποντάς τους να διασταυρώνονται, με εννοιολογικά πλούσια αποτελέσματα.

Έχοντας συνεργαστεί, με έχει εντυπωσιάσει όχι μόνον η ποικιλία των θεμάτων που εντάσσεται στο έργο σας, που όμως είναι σαν μία αδιάσπαστη ενότητα ακόμη κι ανπραγματεύονται

διαφορετικά θέματα, αλλά και η παραγωγή την οποία έχετε που είναι πραγματικά μεγάλη. Πως επιτυγχάνεται αυτή την πολυμορφία, την ποικιλία και την παραγωγή γνωρίζοντας μάλιστα ότι πολλά από τα νήματα ή τα υφάσματα τα δουλεύεται και τα επεξεργάζεστε προσωπικά.

Το κέντημα στο χέρι είναι ήσυχο, περίπλοκο και βραδύ, η επεξεργασία και η βαφή των υφασμάτων από την άλλη, είναι διασκεδαστική, γεμάτη εκπλήξεις. Το κάθε θέμα που μελετώ είναι μια πρόκληση και οι προκλήσεις είναι πολλές. Όπως και η ανάγκη να είμαι δημιουργική κάθε μέρα. Μέσα σε ένα περιβάλλον πολυδιεργασίας, το κέντημα απαιτεί από εμάς να συγκεντρωθούμε σε ένα και μόνο πράγμα και αυτό έχει τεράστια οφέλη. Διάβασα πως η σχεδόν υπνωτιστική επανάληψη που χαρακτηρίζει τη διαδικασία του κεντήματος είναι εξαιρετικά θεραπευτική καθώς κάθε βελονιά ηρεμεί το μυαλό και μειώνει τα επίπεδα του στρες.

Πόσο σημαντική είναι αυτή η διαδικασία για σας ως αλληλένδετο νήμα με τη φύση σε μία εποχή που η σχέση μας με αυτή έχει διαταραχθεί?

Η χρήση του κεντήματος είναι κάπως αντιφατική, όταν μιλάμε για τη σύγχρονη εποχή και την απειλή ενός δυστοπικού μέλλοντος. Στον κόσμο μας, οι αβεβαιότητες είναι αναπόφευκτες. Κλιματική αλλαγή, πόλεμος, πανδημία, ανισότητα, χρέος, διαφθορά, πιθανή ανήθικη χρήση της τεχνολογίας... Η διαδικασία της δημιουργίας μέσα από το κέντημα δίνει μικρά διαλλείματα μέσα σε αυτή την κατάσταση, λειτουργώντας με ένα πιο απλό και συνάμα γήινο μέσο.

Πληροφορίες: Γκαλερί Έκφραση Γιάννα Γραμματοπούλου, Βαλαωρίτου 9Α, Αθήνα, Διάρκεια: 15/6-21/7/2023, Ημέρες & Ώρες: Τρίτη, Πέμπτη, Παρασκευή: 12.00 - 20.00, Τετάρτη: 12:00 - 18:00, Σάββατο: 12:00 - 15:00,

Πρώτη δημοσίευση www.dreamideamachine.com

15/6/2023

© Συνέντευξης Έφη Μιχάλαρου